

3. састанак, 7. октобар 2016, Београд

НАЦРТ ЗАЈЕДНИЧКЕ ДЕКЛАРАЦИЈЕ

Заједнички консултативни одбор (ЗКО) за цивилно друштво у ЕУ и Србији је једно од тела успостављених у оквиру споразума о стабилизацији и придруживању између Европске уније и Србије. ЗКО омогућава да организације цивилног друштва (ОЦД) са обе стране прате напредак Србије ка Европској унији и да се усвоје препоруке намењене Влади Србије и институцијама ЕУ. ЗКО подразумева да појам цивилног друштва обухвата организације послодавца, синдиката и друге организације економских, социјалних и цивилних интереса.

ЗКО чини осамнаест чланова, по девет из Србије и ЕУ, који представљају ЕЕСК и цивилно друштво у Србији. У свом текућем мандату Заједничким консултативним одбором копредседава **г. Јонут Сибиан**, члан ЕЕСК и извршни директор Фондације за развој цивилног друштва у Румунији и **г. Бранислав Чанак**, члан Економског и социјалног савета Србије и председник уједињених гранских синдиката „Независност”.

Чланови ЗКО су разговарали о тренутној ситуацији и раду који предстоји Србији у оквиру преговора за приступање ЕУ. Чланови су разматрали Поглавље 24 - Правда, слобода и безбедност, са посебним освртом на миграције, Поглавље 20 - Предузетништво и индустријска политика, са освртом на економски и социјални утицај индустријског загађења на климатске промене, као и основне принципе Агенде о достојанственом раду МОР.

1. Тренутна ситуација у односима ЕУ и Србије и процесу приступања

1.1 Чланови ЗКО су задовољни чињеницом да је на трећем састанку Међувладине конференције одржане 18. јула 2016. године Србија отворила Поглавље 23 (Правосуђе и основна права) и Поглавље 24 (Правда, слобода и безбедност). Српске власти се подстичу да раде на испуњавању свих прелазних мерила (50 за Поглавље 23 и 41 за Поглавље 24) у оквиру та два кључна поглавља у преговорима за приступање. Она обухватају измене закона, снажне механизме за мониторинг, институционалне и координационе договоре, иницијалне евиденције као и административни капацитет и ресурсе који су неопходни за примену и спровођење релевантних правних тековина у одговарајућим поглављима.

1.2 Чланови ЗКО још једном истичу важност поглавља 23 и 24 и верују да тиме што ће бити отворена током наредних преговора о приступању она могу само да буду од користи Србији пружајући јак подстицај за реформе у областима владавине права, посебно у правосуђу, заштити и промовисању основних права, демократском управљању и борби против корупције и организованих криминала.

1.3 ЗКО позива институције ЕУ да омогуће отварање додатних поглавља у преговорима одговарајућим темпом. Чланови ЗКО поново истичу важност укључивања цивилног друштва, укључујући социјалне партнере, у процес усклађивања српског законодавства са правним тековинама ЕУ, као и у свакој фази преговора за приступање и у свим релевантним поглављима који су део преговора.

1.4 ЗКО изражава забринутост по питању ситуације у Србији у погледу слободе изражавања, удруживања и медија и позива српске органе да спроведу све неопходне мере за побољшање ситуације, посебно када је реч о нападима који се понављају на новинаре, организације цивилног друштва и локалне активисте.

1.5 ЗКО је задовољан чињеницом да је овогодишња Парада поноса у Београду спроведена без инцидената.

1.6 Још једном ЗКО наглашава значај независних регулаторних тела, укључујући омбудсмана и повереника за информације од јавног значаја, за обезбеђивање надзора и успостављање одговорности извршне власти, и позива органе да независним регулаторним телима пруже пуну политичку, административну и финансијску подршку за рад и да заштите њихово право на независност у раду и спровођење наредних мера на основу њихових налаза и препорука.

1.7 ЗКО примећује мали напредак Србије у Извештају о глобалној конкурентности 2016-2017 према којем је Србија напредовала за 4 места и сада је рангирана на 90. месту. Ипак збринута је што Србија и даље постиже значајно слабије резултате у областима као што је иновативност и софистикација пословања, ефикасност тржишта роба и рада, као и развоја финансијског тржишта.

2. **Расправа о Поглављу 24 – (Правда, слобода и безбедност) са освртом на миграције**

2.1 ЗКО препознаје суштинске напоре и средства које су српске власти уложиле у решавање постојеће кризе са избеглицама и у пружање неопходне помоћи и заклона за хиљаде избеглица које су прошле кроз територију Србије и/или које су остале у њој. ЗКО чврсто верује да обезбеђивање граница не мора да значи изопштавање оних којима је потребна заштита из хуманитарних разлога, у складу са Женевском конвенцијом. Избеглицама су потребне безбедне, редовне руте за улазак у ЕУ, како би се спречили додатни случајеви смрти, кршење људских права и изложеност кријумчарењу и трговини људима.

2.2 ЗКО изражава жаљење што ЕУ нема заједнички приступ за решавање проблема великог прилива избелица и што не постоји заједнички систем азила који исправно функционише. ЗКО једнако наглашава да Србија треба да донесе нове законе, и о азлу и о мирантима, који ће омогућити одрживи систем азила и ефикасне поступке за регистрацију, заштиту (посебно рањивих група као што су малолетна лица без пратње и жене), интеграцију и реадмисију миграната.

2.3 ЗКО свесрдно цени важну улогу цивилног друштва у тренутној кризи са избеглицама. Без реакција цивилног друштва трагична хуманитарна ситуација могла је да буде и катастрофалнија. Сарадња и координација међу организацијама цивилног друштва (ОЦД) и са Владом Србије могу се додатно побољшати и професионализовати како би се обезбедила њихова одрживост. Државне власти требало би да прихвате предлоге ОЦД-а.

2.4 ЗКО посебно подстиче Србију да усвоји интеграционе политике у погледу миграната, и да започне њихову примену, посебно када је реч о онима који су добили међународну заштиту. Српске власти треба да укључе ОЦД у припрему одрживих дугорочних интеграционих политика, тиме обезбеђујући скрининг и признавање вештина, образовање и обученост, укључујући грађанско васпитање и курсеве језика, које треба што пре применити ако очекују позитиван исход поступка азила. Треба подстицати учешће тржишта рада у сарадњи са социјалним партнерима.

2.5 ЗКО верује да институције ЕУ треба да обезбеде организацијама цивилног друштва примере добре праксе у ЕУ и Србији који ће бити промовисани, размењени и, по потреби, поновљени. Требало би успоставити форуме за сарадњу који ће окупити јвне органе (на државном и локалном нивоу) и ОЦД. ЕЕСК и Европска комисија могли би да обезбеде да ти форуми за сарадњу буду у довољној мери оперативни и инклузивни.

2.6 ЗКО наглашава да ОЦД треба да имају једноставнији приступ финансијским средствима ЕУ, укључујући за иницијативе малих размера, без угрожавања непристрасности и транспарентности поступка. ОЦД се често ослањају на краткорочна бесповратна средства ЕУ која им не омогућавају да планирају активности уз укључивање перспективе одрживости и дугорочности. Краткорочни пројекти такође утичу на сигурност посла и особља због тога што је теже привући и задржати квалификовано особље.

2.7 Чланови ЗКО заговарају отварање дијалога између релевантних држава чланица ЕУ и српских власти у погледу одређених питања, као што је приступ социјалним и економским правима, када је реч о повратницима у оквиру споразума о реадмисији који су често припадници ромске мањине у Србији.

3. Расправа о Поглављу 20 (Предузетништво и индустријска политика) са освртом на подстицање предузетништва

- 3.1 ЗКО поздравља напредак у развоју политичког оквира за МСП посебно усвајање Стратегије развоја за МСП, у складу са начелима СБА, и успостављање Савета МСП као координационог механизма за њено спровођење. Како би се повећала делотворност политичког оквира, ЗКО позива на оснаживање свеобухватног механизма за оцену којим се омогућава аналитичка оцена спровођења политичких мера и усклађивање на основу доказа.
- 3.2 Како би се побољшало пословно окружење. ЗКО предлаже да МСП испитају обавезан елемент регулаторних процена утицаја, што треба да се спроведе у блиској сарадњи са заједницом МСП.
- 3.3 ЗКО чврсто подржава сарадњу између заједнице МСП, социјалних партнера и српских власти, посебно преко платформи као што је Форум МСП, Савет МСП и Социјални и економски савет и позива да се те платформе у већој мери користе приликом обликовања прописа и политика.
- 3.4 ЗКО позива на успостављање оквира који ће омогућити електронско пословање са административним формалностима у вези са започињањем и вођењем пословања, узимајући у обзир примере добре праксе у примени јединствених места контакта на националном нивоу, и дискусије на нивоу ЕУ о његовом развоју.
- 3.5 ЗКО признаје да су парафискалне таксе оптерећење за МСП и позива српске власти да реше овај проблем обезбеђивањем оквира који ће омогућити да те таксе буду транспарентне, стабилне и сразмерне сврси којој служе.
- 3.6 ЗКО увиђа да је приступ финансирању један од кључних изазова за раст МСП и поздравља напоре српске владе, Европске комисије и међународних финансијских институција за његово решавање. ЗКО увиђа потребу да се унапреди српски правни оквир (нпр. микро финансирање и финансирање основног капитала) и систем подршке за МСП како би се подстакли нови начини финансирања а постојећи постали доступнији, решавањем изазова који се тичу и понуде и потражње.
- 3.7 ЗКО пружа чврсту подршку сарадњи између институција и организација које пружају подршку за МСП на страним тржиштима како би усмерили и подстакли њихову делатност. ЗКО такође позива и доносиоце одлука и заједницу МСП, у Србији и ЕУ, да унапреде своју сарадњу како би боље искористили доступне инструменте, као што су они који су доступни у оквиру програма COSME и Хоризонт 2020.
- 3.8 ЗКО увиђа важност индустријске политике изграђене на конкурентским предностима српске привреде за подстицање привредног развоја на основу добрих резултата са додатом вредношћу, посебно оних који су настали развојем технологије и иновативности.
- 3.9 Како би се решили изазови тржишта рада, ЗКО позива владу и представнике пословне заједнице да наставе са прилагођавањем образовног система начелима дуалног

образовања, укључујући синдикате који су активни у секторима које дуално образовање покрива. Осим тога, формално образовање треба унапредити на свим нивоима како би се подстакло развој предузетничких вештина и настајање самосталних предузећа, посебно оних која су базирана на знању. Напоследку, ЗКО наглашава важност образовања и обуке одраслих уз активно учешће релевантних заинтересованих страна: пословних удружења, синдиката и других организација цивилног друштва.

- 3.10 ЗКО позива Европску комисију да повећа финансијска средства намењена за подстицање и развој МСП, у оквиру инструмента за претприступну помоћ, и подстиче ближу сарадњу са локалним организацијама з пружање подршке у пословању како би се обезбедио већи степен власништва и одрживости у акцијама ЕУ у овој области.
- 3.11 ЗКО позива српске власти да искористе текући процес развоја нове националне стратегије за климатске промене као прилику да ускладе, у партиципативном смислу, своје економске програме у областима као што су енергетика, саобраћај, индустрија и пољопривреда, на начин којим се подстиче развој са смањеном емисијом угљеника. Подстичемо српске власти да на адекватан и транспарентан начин укључе све релевантне заинтересоване стране, као равноправне партнере у процесу, посебно ОЦД и локалне заједнице.
- 3.12 Чланови ЗКО подстичу српске власти да обезбеде да сви релевантни закони и политике у вези са различитим индустријама буду нужно испитани у погледу савесног приступа и да на адекватан начин и ригорозно буду процењени у односу на претње по друштво, као што су климатске промене. У складу са *Агендом Уједињених нација за одрживи развој 2030*, ЗКО подстиче српске власти да раде на спровођењу циљева одривог развоја.
- 3.13 ЗКО издаје упутство својим копредседајућима да проследе ову заједничку декларацију Савету за стабилизацију и придруживање, Скупштинском одбору за стабилизацију и придруживање (САПЦ), Европској служби за спољно деловање (ЕССД) Европској комисији и Влади Србије.

Наредни састанак ЗКО, који ће се одржати у ЕУ у првој половини 2017. године, посебно ће се бавити питањима медија, као и образовања и културе.
